

Міжнародна
науково-практична
конференція

**Наука та освіта під
впливом глобальних
викликів**

Матеріали

30 січня 2024 р.

м. Чернігів, Україна

International
scientific and practical
conference

**Science and education
under the influence of
global challenges**

Proceedings

January 30, 2024

Chernihiv, Ukraine

УДК 37

Наука та освіта під впливом глобальних викликів : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції / Міжнародний гуманітарний дослідницький центр (Чернігів, 30 січня 2024 р). Research Europe, 2024. 256 с.

До збірника ввійшли матеріали Міжнародної науково-практичної конференції "Наука та освіта під впливом глобальних викликів", яка відбулася 30 січня 2024 року. Збірник розрахований на науковців, освітян, студентів, державних службовців, представників бізнесу та широку громадськість.

Робочі мови конференції: українська, англійська та французька.

Публікується в авторській редакції

Матеріали збірника подаються в авторській редакції та публікуються мовою оригіналу. Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наведених фактів, власних імен, цитат, статистичних даних, галузевої термінології та іншої інформації.

Відповідно до Закону України "Про авторське право і суміжні права", при використанні наукових ідей та матеріалів цього збірника, посилання на авторів і видання є обов'язковим.

**Research
Europe.org**

IHC INTERNATIONAL
HUMANITARIAN
RESEARCH CENTER

© Міжнародний гуманітарний
дослідницький центр, 2024

© Research Europe, 2024

Офіційний сайт: researcheurope.org

UDC 37

Science and education under the influence of global challenges : proceedings of the International scientific and practical conference / International Humanitarian Research Center (Chernihiv, 2024, January 30). Research Europe, 2024. 256 p.

The collection includes the proceedings of the International scientific and practical conference "Science and education under the influence of global challenges", which took place on 30th January 2024. The collection is aimed at scientists, educators, students, government officials, business representatives, and the wider public.

Working languages of the conference: Ukrainian, English, and French.

Published in the author's edition

The collection's proceedings are presented in the author's edition and published in the original language. The authors of published materials hold complete responsibility for the precision of facts, proper nouns, quotes, statistical data, industry terminology, and other information presented.

According to the Ukrainian Law on Copyright and Related Rights, it is mandatory to cite the authors when using scientific ideas and materials from this collection.

**Research
Europe.org**

IHR INTERNATIONAL
HUMANITARIAN
RESEARCH CENTER

© International Humanitarian
Research Center, 2024

© Research Europe, 2024

Official website: researcheurope.org

Зеленська В. С., Ніколаєнко С.О.

Професійний стрес медичних працівників під час воєнного стану. 152

Корощенко М. М.

Сучасні наукові уявлення про сутність і природу публічної політики. 156

Літошенко О. С.

Основні світові системи нотаріату. 160

Луканська Г. А.

Соціальна інклюзія як спосіб забезпечення прав осіб з інвалідністю в кризових ситуаціях. 164

Любич О. А.

Полемологія як невід'ємна частина сучасної гуманітарної освіти. 167

Науменко О. М.

Роль інформаційних технологій в формуванні політичної еліти. 170

Сватенкова Т. І.

Значення рекреації у розвитку особистості підлітка. 173

Єромаха Н. Є.

Організація роботи спеціального психолога з корекції стресових станів у дітей з особливими освітніми потребами. 177

Супрунова Н. А.

Розгляд терміну "життєстійкість" у наукових дослідженнях. Основні характеристики життєстійкості особистості. 182

Тихончук Л. Х., Лясковець К. П.

Особливості адміністрування інтегрованих послуг для переміщених громадян під час війни. 185

Токарук Л. С., Чернуха Н. М.

Процес підвищення цифрової грамотності у майбутніх фахівців соціальної сфери. 188

Цветков О. Г.

Геополітичний фон виборчих процесів у США. 192

СЕКЦІЯ 8. ЕКОНОМІКА ТА ТЕХНОЛОГІЇ

SECTION 8. ECONOMICS AND TECHNOLOGY

Олійник Р. О.

Стратегічні можливості та вигоди електронного бізнесу для зростання конкурентоспроможності підприємств. 198

11. Hontarenko I. Peculiarities in Distance Learning of Foreign Language Using Moodle Platform. Educational Challenges. 2021. №26(2). 52-62 p. DOI: <https://doi.org/10.34142/2709-7986.2021.26.2.05>.

Цветков О. Г.,

УДК 327:94

д-р іст. наук, страх. наук. співроб.,
професор кафедри міжнародних відносин,
Київський столичний університет
імені Бориса Грінченка, м. Київ

ГЕОПОЛІТИЧНИЙ ФОН ВИБОРЧИХ ПРОЦЕСІВ У США

Період закінчення першої чверті XXI століття створює унікальну для геополітичних умов ситуацію в міжнародних відносинах, коли у понад 60 країнах світу і регіональних інституціях мають відбутися національні вибори, що загалом охоплюватимуть більше 2 мільярдів людей з амплітудою відповідних держав і об'єднань від найпотужніших (США, ЄС, Індія, Велика Британія) і до найменш розвинутих (Південний Судан, Камбоджа, Руанда) сумарно з величезною часткою світового ВВП [1, с.2; 5, с. 13].

При цьому окремі з цих виборів матимуть екзистенціальні глобальні наслідки, а всі виборчі процеси проходять на фоні зростаючої геополітичної нестабільності міжнародного становища і світового порядку, викликаних щонайперше масштабною війною Росії проти України, гарячою фазою конфліктів на Близькому Сході та множинним стратегічним протистоянням між США і Китаєм. Відомий в світі чикагський бюлетень вчених-атомників з міжнародної безпеки через сучасні глобальні загрози утримує "годинник Судного дня" на рівні 90 секунд до умовної "півночі" [3, с. 4]

Іншими словами, демократичні цінності та системи управління, які дозволяють виборцям вільно обирати своїх лідерів і вимагати від них виконання базових суспільних вимог і, головне, підтримки безпеки і міжнародного порядку в світі, наразі стикаються з численними загрозами та тиском у більшості країн світу. У цьому плані одними з найбільш очікуваних і значущих виборів стануть президентські перегони в Сполучених Штатах, де чинний президент Джо Байден балотуватиметься на другий термін проти, скоріш за все, суперництва з боку попереднього президента Дональда Трампа, з його відмовою визнавати свою поразку на виборах 2020 року. Ця внутрішня інтрига та протистояння двох

президентів у боротьбі за другий термін постає не тільки найбільш значущим викликом у національних перегонах, оскільки уособлює певну навіть позапартійну поляризацію американського суспільства, жорстку риторику та різні ціннісні концептуальні орієнтири, але й для міжнародної спільноти становитимуть певний дороговказ до сприйняття прийдешніх міжнародних реалій та світового порядку.

Повторимо, з великою вірогідністю Байден і Трамп змагатимуться на президентських виборах 2024 року, хоча для обох і, особливо щодо першого, поширюються серед виборців побоювання у віковій дієздатності, а для другого достатньо небезпечними є і перспективи рішень по ряду розпочатих проти нього судових процесів. Втім, їх протистояння у національному форматі має і значний міжнародний вимір, що також визначається широкою палітрою ризиків – від впливу і поширення авторитарних тенденцій на світовій арені і до створення таких невизначеностей, як негативні перспективи підтримки міжнародного порядку і безпеки внаслідок непередбачуваності курсу американської зовнішньої політики, відповідної операційної нестабільності у розвитку міжнародної економіки, торгівлі і енергопоставок, лідерства з міжнародного регулювання проблем зі змінами клімату, міграційних процесів чи діяльності регіональних та універсальних міжнародних організацій.

З рівною очевидністю вибори президента США, в разі поглиблення геополітичної поляризації, можуть суттєво позначитися на напрямках і тенденціях розбудови світових відносин. Навіть без врахування стратегічного чинника протистояння з Китаєм в рамках процесів спрацювання "пастки Фукідіда" в двосторонніх відносинах чи стратегічного загравання або використання Китаєм "російської карти" у політиці проти колективного Заходу чи Глобальної Півночі, відповідні чутливі моменти виникають у США і у відносинах із західними партнерами. Показовим прикладом цього стали досягнуті домовленості між Вашингтоном і Брюсселем щодо призупинення дії митних правил на європейську сталь і алюміній в обмін на американське віскі та мотоцикли до повного закінчення президентських виборів [2, с. 5].

Така домовленість, з одного боку, дозволила президенту Байдену продемонструвати перед майбутніми виборами тверді позиції у міжнародних торговельних справах, а, з іншого, зафіксувала проблемні моменти через введення міжнародних форм протекціонізму в разі повернення до MAGA принципів в американській торговій політиці у відносинах з європейцями та у цілому загрози створення більш конфронтаційного фону на міжнародній арені. Загалом же кейс американських виборів у багатьох відношеннях і на численних прикладах засвідчує їх багаторівневий вплив на міжнародні процеси та формування активного геополітичного реагування за їх результатами.

І у внутрішньому, і у зовнішньому середовищах на протязі всієї американської історії саме політичні партії США формували загальний "клімат" навколо президентських виборів. Наразі виборчу систему в цій країні називають двопартійною, хоча на кожних виборах посильну участь беруть і так звані "треті" партії (до прикладу, Партія реформ, Зелена, Лібертаріанська тощо). Тим не менш, у внутрішній політичній системі дві головні партії – Велика Стара/Республіканська та Демократична – займають абсолютно переважаючі політичні позиції, у тому числі і через представництво у всіх трьох рівнях влади.

На відміну від європейських, в американських виборчих перегонах кандидати не шукають 50% переваги голосів для обрання, а натомість мають набрати більший від інших відсоток голосів, щоб пройти конкурс/відбір на посаду. І тому, що дві партії є найбільшими і найчисельнішими – саме їх представники, як правило, і отримують більшість голосів (водночас, при гострих суперечках між двома головними партіями трапляються і обрання кандидатів від "третьої", проте у цілому це має значно менші масштаби), зберігаючи загалом двопартійність виборчої системи [4, с. 2].

Чисельно більше представництво в рамках двох партій дозволяє їм формувати широкі політичні платформи та угруповання серед своїх членів, представляючи завдяки цьому широкий зріз соціальних та політичних інтересів суспільства, а також можливості для різнобічного представлення – від лівого і до центрального та правого спектру політичної проблематики у кожній партії. Тому при загальній констатації існуючої двопартійності насправді американська партійна система включає в себе угруповання всіх відтінків політичного спектру (лібералів, реалістів, консерваторів) серед демократів і республіканців, додаючи стимулів та конкуренції при всіх партійних та міжпартійних обговореннях.

Головна подія міжпартійної боротьби в США – президентські вибори у законодавчо встановлений термін: "перший вівторок після першого понеділка листопада місяця високосного року", тобто кожні чотири роки. [6, с. 1] Причому, сам процес обрання є достатньо тривалим і складається з двох етапів. На першому, за 1,5-2 роки, відбуваються висунення та дебати претендентів, за чим слідує так звані "праймеріз" або первинні вибори, які з ХХ ст. проводяться по всіх штатах і сумарно визначають єдиного кандидата-переможця від кожної партії з наступним його затвердженням на загальнопартійному з'їзді. Крім того, за процедурними правилами в ході праймеріз кандидати отримують кількість голосуючих делегатів на з'їзд, залежно від кількості голосів, які вони набрали по штатах. Демократична партія загалом між своїми кандидатами розподіляє 3979 делегатів, а республіканці – 2472. У кожному штаті кількість доступних делегатів залежить від кількості мешканців штату. Праймеріз 2024 року, принаймні на їх

початку, відрізняються від попередніх фактично вже визначеними партійними кандидатами, які, проте, у будь-якому разі мають бути ще остаточно затвердженими своїми партіями.

Другий же етап складають власне президентські міжпартійні виборчі перегони по всіх штатах країни, які цього року розпочнуться 5 листопада. Геополітичний фон ним складає ситуація в світі, коли ліберальні демократичні традиції виборчих процесів зазнають все більшого тиску та впливів з боку відверто авторитарних режимів та зростаючого потенціалу правих і ультраправих партій. Таким чином, непередбачувані на цей час наслідки цих тенденцій по рекордному числу планованих на ближчу перспективу національних виборів і формуватимуть сутність міжнародних відносин мультиполюсного світу та трансформації його геополітичного порядку сучасної доби. З очевидністю, стан і результати виборчих перегонів в США стануть у цьому плані чи не визначальними.

При цьому вражає – за результатами тематичних опитувань – внутрішня різнобічність суспільного ставлення в країні до чергових виборів та зрізи відповідних думок. Серед останніх значна пропорція тих, хто розчарований політичними програмами та лідерськими позиціями в обох партіях. [7, с. 3] Достатньо поширеними є висловлювання про необхідність внесення змін у виборчі формати і обмеження ролі двох провідних партій чи посилення внеску та участі третіх сторін, без чого, як вважається, не буде зрушень у вирішенні кардинальних проблем більшості членів суспільства. Тож у практичному плані пропонуються внесення змін до формування колегії вибірників/делегатів на партійні зїзди, обмеження фінансових внесків до партійних кас і загалом впливу грошей на політичні процеси в країні, а також доволі чутливі для сьогодення питання обмеження кібер впливів та недопущення іноземних утручань та вкидання негативів у виборчі процеси.

Очевидно, що як такі вимоги, так і реальні поступові реформи виборчої системи в США не відносяться лише до президентських виборів. Так, у 2024 році буде обрано претендентів на всі 435 місць у Палаті представників і 34 зі 100 місць (кожні два роки обирається третина складу) у Сенаті для заповнення у цілому 119-го Конгресу Сполучених Штатів. Також в країні змагатимуться за посади губернаторів 13 штатів і на багатьох інших державних і місцевих виборах. Наразі, напередодні виборів, республіканці мають більшість у Палаті представників США, тоді як демократи та незалежні кандидати, які об'єдналися з демократами, мають більшість у Сенаті. Для внутрішнього політичного оточення США чи не найбільшим викликом цього року стануть реальні результати партійних переможців виборів по всіх зазначених позиціях.

У передвиборчій риториці по всіх виборчих процесах в США можна легко прослідкувати тенденції до підтримки ізоляціонізму. Найбільша в світі американська економіка на сьогоднішній день демонструє позитивні тенденції до стримування інфляції та економічного зростання, навіть при значному прошарку песимістичних голосів експертів та об'єктивно існуючих можливостей до рецесії. Водночас, якщо економічні показники залишаться стійкими до зростання, потужний бізнес США і політична влада після виборів зможуть ефективно впливати на позитивне піднесення ділового та політичного клімату на світовій арені.

Що стосується гарячих проблем міжнародних відносин, то вбачається, що при доволі широкому їх представленні в сучасній геополітиці три найбільш домінуючі у світових справах активно впливатимуть і на хід виборів та передвиборчої боротьби в США. До них відносяться – ставлення до війни Росії проти України з відповідною інтерпретацією її ходу та результатів для самої Америки та забезпечення глобального безпекового порядку, а також воєнні дії Ізраїлю проти ХАМАСу з їх можливим загостренням і стратегічними наслідками для всього регіону Близького Сходу та поза ним. Третьою суттєвою проблемою у геополітичному вимірі для всього світу постає суспільно і політично небезпечна ситуація в самих Сполучених Штатах напередодні виборів [8, с. 7]. Найпотужніша країна світу наразі стикається з критичними ризиками для своїх власних політичних основ і виборчих інституцій: чи будуть чесними та прозорими поточні вибори в країні, чи відбудеться миром врахування їх результатів для державної влади і наскільки дієвою залишатиметься система стримувань і противаг в державному управлінні, що забезпечує розподіл та демократичність здійснення владних функцій?

Від того, як вирішуватимуться ці проблемні питання в США в багатьох відношеннях залежатиме і стан стратегічного безпекового балансу та геополітична стабільність у всьому світі.

Список використаних джерел

1. 2024 Elections: An overview of the political landscape, Flint, November 9, 2023. URL: <https://flint-global.com/blog/2024-elections>.
2. Congressional Research Service, November 12, 2021 URL: <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/IN/IN11799>.
3. The Hill, January 24, 2024 URL: <https://mail.google.com/mail/u/0/?tab=rm&ogbl#inbox/FMfcgzGwJmPkbnhRbfhQVGmhLHpINkTk>.
4. Presidential Elections and the American Political System. 2024, URL: <https://dk.embassy.gov/usa-i-skolen/presidential-elections-and-the-american-political-system>.
5. Time, 28 December 2023. <https://time.com/6550920/world-elections-2024>.

6. U.S. Code-Time of election.Cornell Law School. Retrieved, November 7, 2022, URL: <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/2/7>.

7. Valliere Greg. Racing Uncertainty. AGF Investments, December 5, 2023. URL: https://www.agf.com/us/insights/outlook/racing-uncertainty.jsp?gclid=EAlaIQobChMIm63soej6gwMVi6GDBx1k_wJeEAAYBCAAEgIiJfD_BwE.

8. The Top Risks 2024. Eurasia Group. URL: <https://www.eurasiagroup.net/issues/top-risks-2024>.